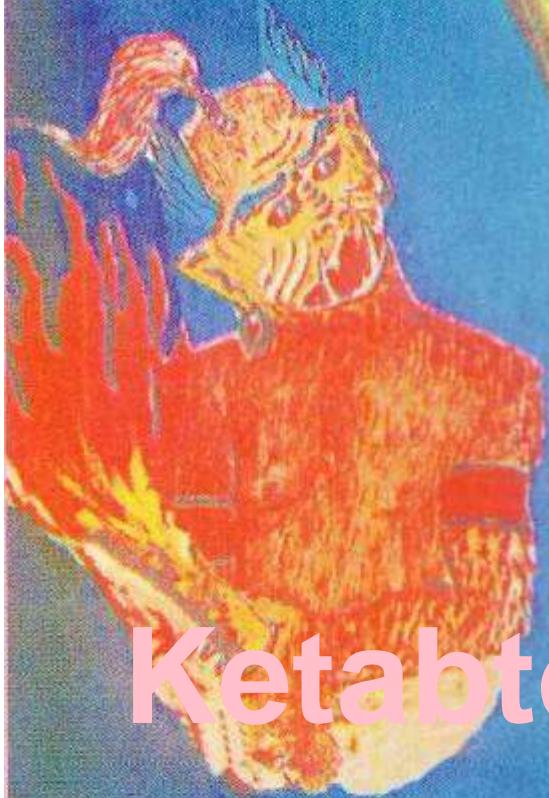

سونه

حکومہ

د سنایی د پرمختیایی موسسی

۶

Ketabton.com

سوله او جگره

د سنايي پرمختيابي موسسه	:	خپرونکي
راز محمد دليلي	:	مسول مدیر
احمد فريد «عارفي»	:	ليكونکي
امان الله «لودين»	:	پښتو ژباره
سلطان حميد «فانوس»	:	انجور ګر
سيف الله «زمانی»	:	كمپوز او ډيزاين
لومړۍ چاپ	١٠٠٠	١٣٧٨ توکه د NCA مالي مرستو اداره تله
دويم چاپ	٥٠٠٠	١٣٧٩ توکه د US-BPRM په مالي مرسته د IRC-UGP له خوا ، ليندي
دریم چاپ	٢٠٠٠	١٣٨٠ توکه د Asia Aid TroCAIRE په مالي مرسته ١٣٨٠ هـ ش
څلورم چاپ	١٠٠٠	١٣٨١ توکه د سنايي پرمختيابي موسسي SDF په مرسته ، مرغومي
پنځم چاپ	١٠٠٠	١٣٨٢ توکه د سنايي پرمختيابي موسسي SDF په مرسته ، وږي
شپرمه چاپ	٢٠٠٠	١٣٨٢ توکه د سنايي پرمختيابي موسسي SDF په مرسته ، ليندي
اوومده چاپ	١٠٠٠	١٣٨٤ توکه د سنايي پرمختيابي موسسي SDF په مرسته ، غويبي
اتم د پښتو چاپ	١٥٠٠	١٣٨٥ توکه د سنايي پرمختيابي موسسي په مالي مرسته د کال د د سلواغي مياشت
نهمه طبع پښتو	١٠٠٠	١٣٨٦ توکه د سنايي پرمختيابي موسسي په مالي مرسته د کال د کب مياشت
لسنه چاپ پښتو	١٠٠٠	١٣٨٦ توکه د سنايي پرمختيابي موسسي په مالي مرسته د کال د کب مياشت

ددې کاب ټول حقوق د سنايي په پرمختيابي
موسسي پوري اړه لري.

په کابل کې پته: پنځم سړک، انصاري خلور لاري د محمد علم فيض زاد لیسي خواته
تيلفون: ٢٢٠ ٢٢٠ ١٦٩٣

پست بکس: ١٨١ کابل افغانستان

بریښنا لیک: sieal@brain.net.pk

انترنيت پانه: www.sanayee.org -www.nawidefarda.org

په پاکستان کې پته: اوکزي پلازې شاته، یوینورستي تاون، پېښور پاکستان.

۶

تصویری کیسہ

سوئے او جگہ

بسم الله الرحمن الرحيم

د اوسني چاپ سريزه

د سولي او جگري تصويري کيسه چي په (1000) توکه
ورستي چاپ په دري ژبه د سنايي پرمختيابي موسسي له
خوا چاپ شو او (1000) ماشومانو او خوانانو ترلاسه کرل. د
مينه والود زياتي تندي او پرله پسي غوبنتنوله امله دادى
نوموري اثر په پښتو ژبه ژباره (ترجمه) او چاپ شو.

ددې كتاب ليكونکي د سولي او سوله ايز ژوند بنايسته
انحور و راندي کري دى. ژبارونکي هم کوبنښ کري خو
نومري انحور د پښتو ژبي په چوکات او قالب کي و راندي
کري هيله لرم او سني چاپ د سولي او سوله ايز ژوند په
لوري يوبل موثر گام وي خود سولي د پسرلي ثمر او حاصل
په ستر گو ووينو.

والسلام
راز محمد دليلي

سېزه

خرنگه چې تولوته خرگنده ده نظم، نشرا او انځور (تصویر) د زده کړي او د یوې پدیدې یا مفکوري د وراندي کوولو عمده لاره ګنل کېږي. چې بشر له ډیرو پخوازمانو خخه را پدې خواتولنه کې د خپلو نظریو او مفکورو د تعییم لپاره له هغو خخه ګته اخیستي

.۵۵

ددې اصل په اساس، د سنایي پرمختیابي موسسي (SDO) د خپلو علمي او فرهنگي فعالیتونو په دوام چې د وطن د ماشومانو او تنکيو خوانانو د لانبې روزني په منظور تر سره کېږي. دادې یو نوی اثر چې «سوله او جګړه» نومېږي د چاپ په ګانه سمباليږي.

دا اثر د ورور «احمد فريد عارفي» په واسطه ليکل شوي دي. په دې اثر کې زيار ايستل شوی خود جګړي ناخوالې او بد رنګي او د سولې بنیګړي او بنه والى د نظم، نشرا او انځور په توګه دلوستونکي سترګو او ذهن ته تمثيل کړي. په وروستنى تحليل کې دا اثر لاندې پیغامونه او مفاهيم لوستونکو ته وراندي کوي.

- د لوستونکو په ذهن کې د جګړي له ناولتیا او له هغې خخه کرکه.
- د ټولنې د وګرو تر منځ د سولې بنیګړي او د سولې غوبښتني د مفکوري ایجاد.

- د ژوند په ټولو ډګر نو کې د جګړي د ذلت، ناپایه داري او ماتې.

د سولې د بریالیتوب ټولوا په خونو ته اميدونه.
په پای کې د سنایي پرمختیا یی موسسی ISO اداره ددې هيله
لري چې ددې اثر په خپرولو برسيره چې یو ګلتوري خدمت ترسره
کوي، یو ګام د سولې او سوله غونبستني پر لور د وطن د ماشومانو،
تنکيو څوانانو او څوانانو تر منځ هم او چت کړي وي. خوله دې
لارې د سولې د تعتميم پر لور په ټولنه کې برخه واخلي.

و من الله توفيق
راز محمد دليلي

Preface

In continuation of its past education and cultural activities, Sanayee Development Organization (SDO) has published a new peace education children book in Pashto language entitled “Sola aw Jagra” for the Afghan children and teenagers.

The author of this book is Mr. Farid Arifi, an Afghan young writer. This book gives a moral lesson from the catastrophes of war and the goodness of peace in poem and prose. The book has been illustrated with pictures in order to convey better its messages to the readers.

To say in brief this book conveys the following ideas and messages to the readers:

The ugly pictures of war and feeling of hatred for the war.

Goodness of peace and creating peace motivations in the society.

Defeat of war in all spheres of life.

Victory of peace and being hopeful for the peace.

We hope this book would create motivation for peace among the Afghan children, teenagers and youth and would serve towards dissemination of culture of peace in the Afghan society.

With Regards,
Raz Muhammad Dalili

سوله او جگره

له ورخو خخه یوه ورخ ناخاپه (نابیره)

«سوله» او جگره» یو له بل سره مخامخ

شول. دې دوو پخوانیو دبمنانو دیره موده

وروسته یو له بل سره وکتل. «سولي» له

سلام وروسته په دې دول په خبر و شروع

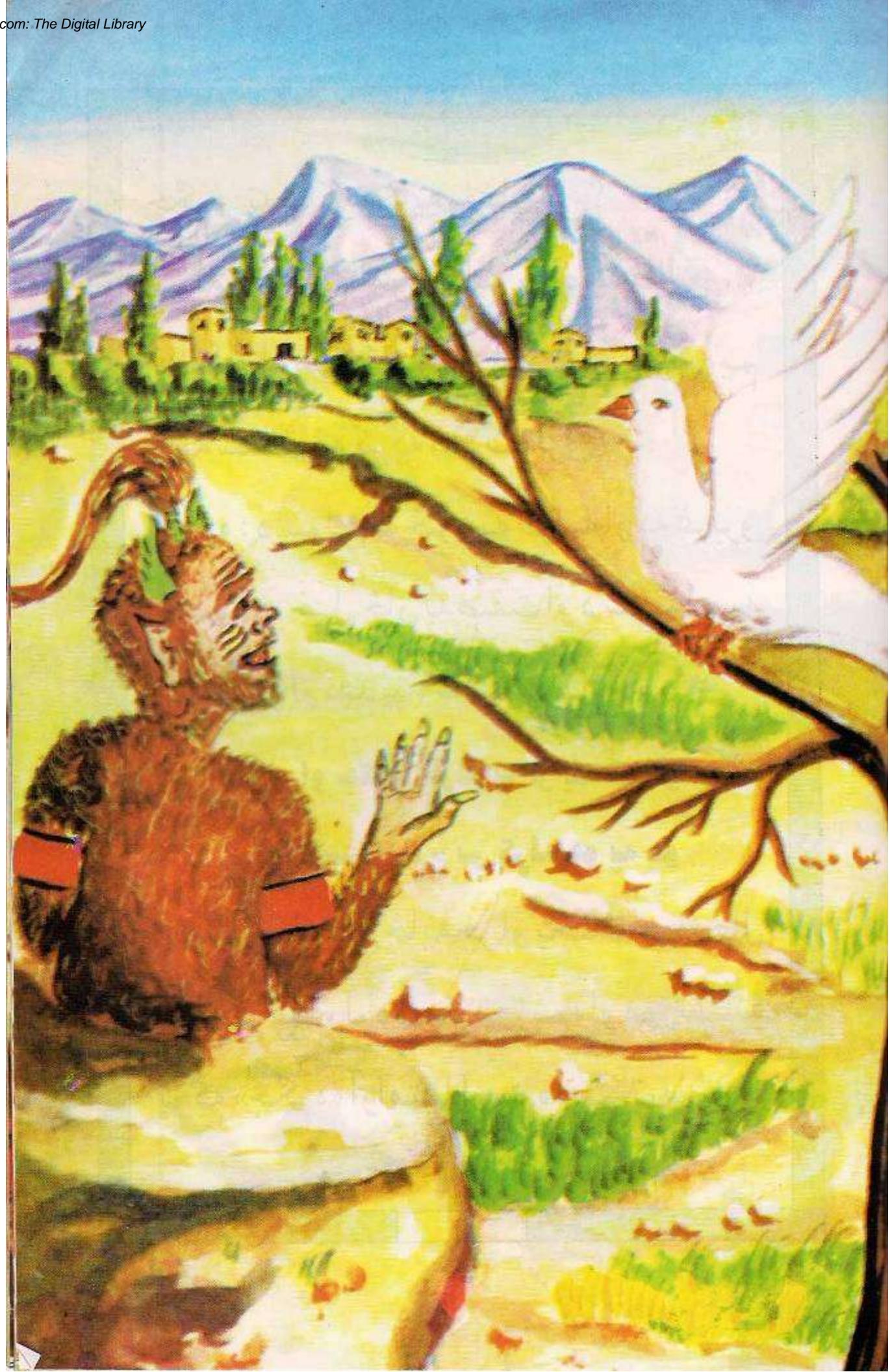
وکره:

سوله: له کومه حایه راغلې یې؟

جگره: د فلاکت، بد بختي، پريشاني،

ستونزو او ... په لنډه توګه له هغه حایه چې

ستا قدمونه هغه حایه ته نه دې رسیدلي.

جګړه : ته له کوم حایه را غلې يې؟

سوله : د پاکی امن، آرامی، خوشحالی ...

له بناړه له هغه حایه چې زه د ټولو خوبنېه یم

او له ستاخخه کرکه (نفرت) لري.

جګړه : د سولي له خبرو په غوسمه او په غربو

شووه. د خپل ځان په صفت او د سولي په

لاماتولو او تهدیدولو يې شروع وکړه.

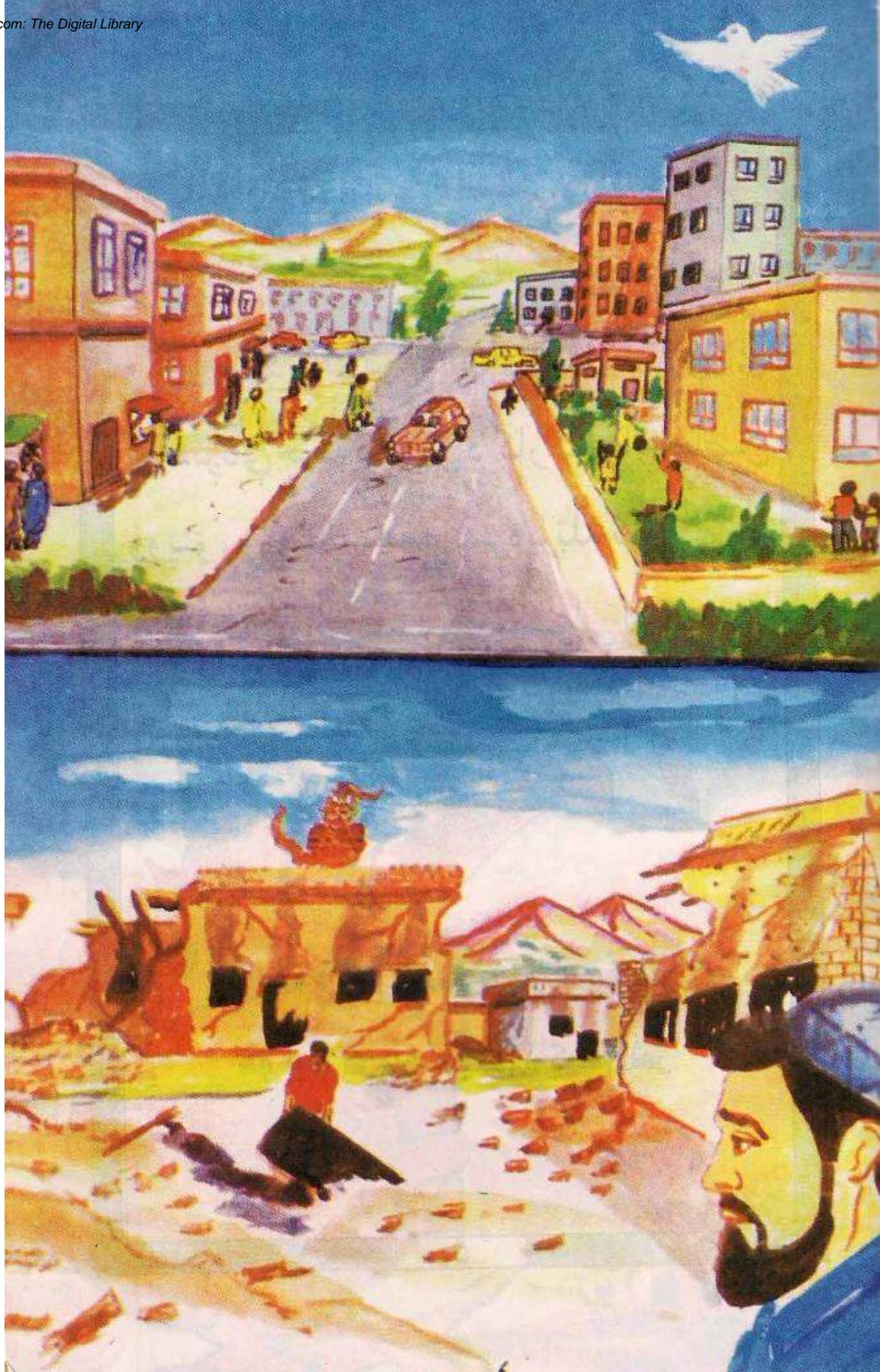
سولي او جګړي کړله یو تر بله ګفتګو

د خپل حال شرح يې کړله هو په هو

«سولي» له بې حایه جراو بحث او جنجال

څخه کرکه درلوده په نرمه ڙبه او مهربانه

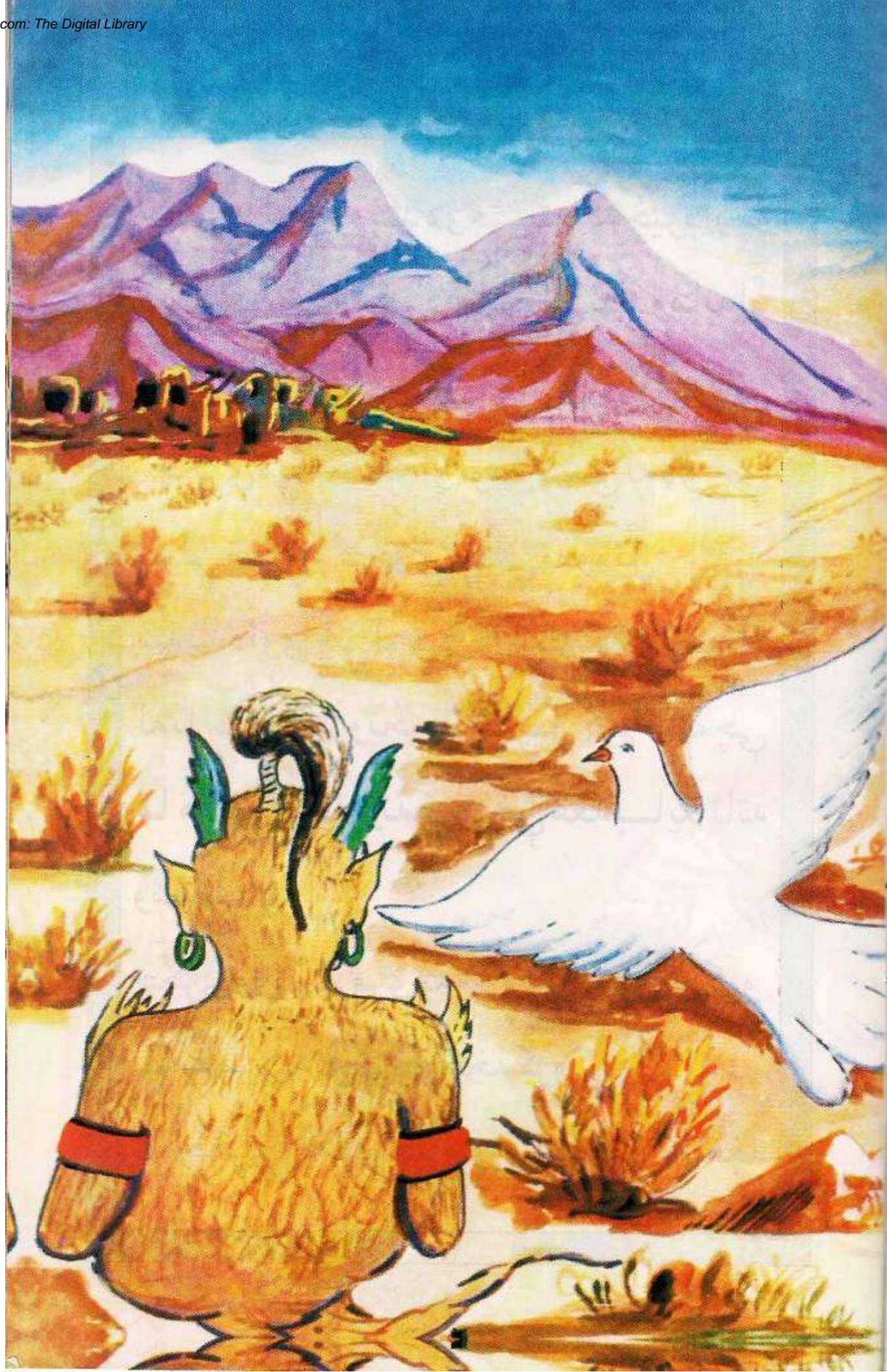
توګه «جګړه» آرامتیا او سره سینه توب ته را

وبلله او هغې ته يې دا سې وړاندیز وکړ.
راخه چې دواړه له هغو ځایونو څخه لیدنه
وکړو چې د هغو تر حکم او فرمان لاتدي دی
اوله نېږدي څخه د یو بل د کار ثمره او حاصل
ووینو، وروسته هغه سره پر تله کړو چې چا
تولنې ته بنه کار سرته رسولې او کوم یوه
تولنې ته بدی او ضرر رسولی دی. رسولې
وویل :

راخه : وکړو منځ د بیار ته یو سفر

څو پیدا کړو یو د بل د کار ثمر

«جگړه» په ډیره بدہ و حشتناکه خیره او په
ډیرې غوسي سره د سولي نظر و مانه او
دواړه پر لاره رهی شول. د لاري په اوږدو کې
«جگړې» په تکبر او لویې بې له دی چې
سولي ته مخ و ګرځوي سولي ته وویل:
بنه به داوی چې لومړي د خپلو کارونو پرتله
له تا سره له بنوونځي خخه پیل کرم ځکه چې
ما هلتله ډير کارونه کړي چې هغه بايد تاته
وبنیم.

جګړې وویل لومړي به بنوونځي ته مخه کرو
بیا به موږ په بل لوری مخه کرو.

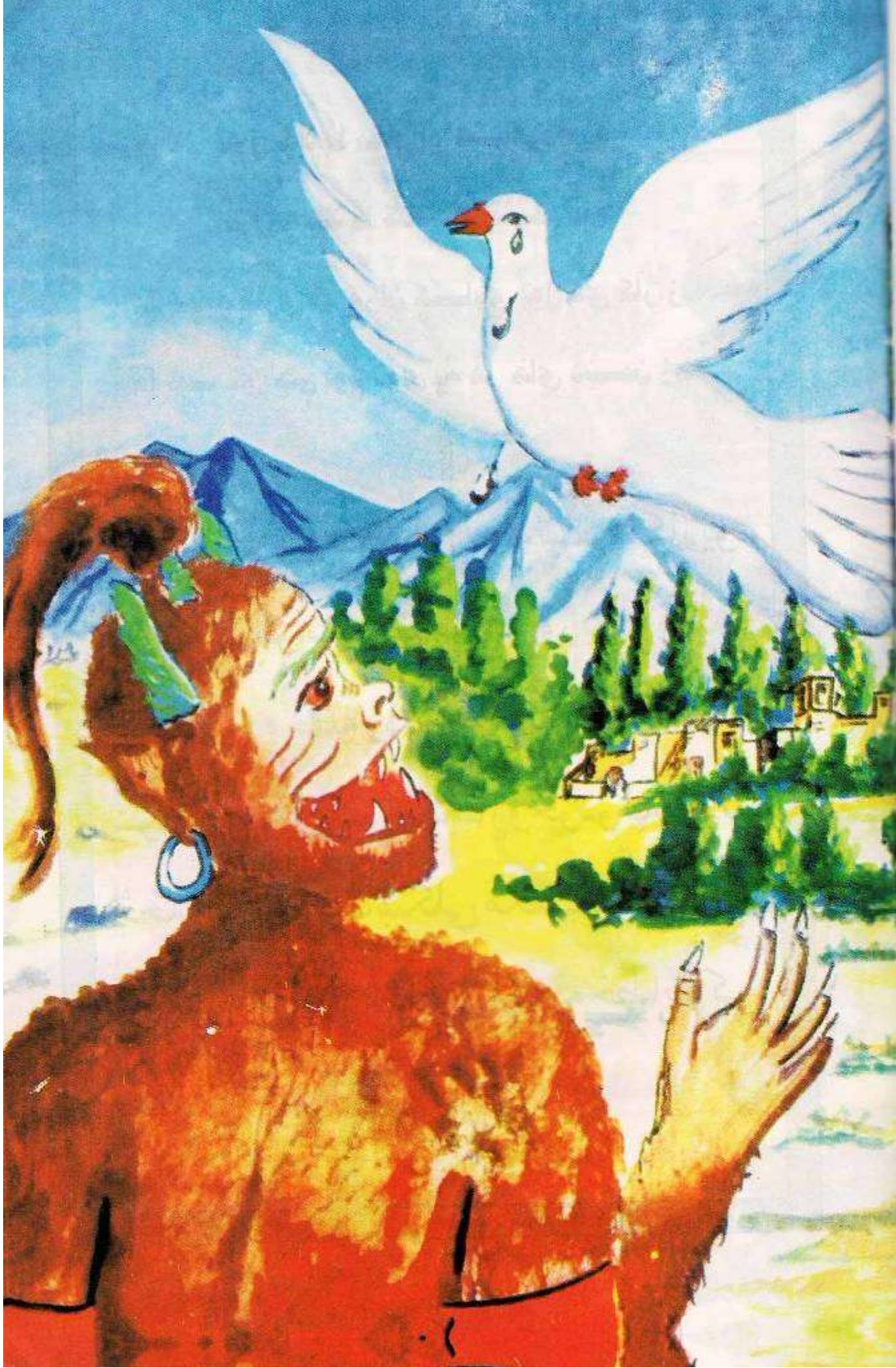
د «جګړې» له دې خبر و وروسته دواړه د هغه

ښوونځی په لور روان شول چې د بسارد لاري
په اوږدو کې پروت وو، له لري واتن خخه يې
نوموري ښوونځی چې د اور په لمب و کې
س و خیده او لوگي ترې پورته کيدی
وروښود.

او زياته يې کړه :

هغه څه چې ته د خاور و لوگو منځ کې ګوري پست
يو مهال وو بایسته محل د زده کړي او دلوست
ما کړل بند دفتر او دیوان دده
ما کړل هړه ټول شاګردان دده
ما کړ د ښوونځی بایسته تعمیر خراب
ما کړل سوخته په اور میز او چوکۍ خراب

کړل جلا ما معلم او شاگرد دده

کړل جلا ما کتاب او قلم دده

دا تباہ کاري او وران کاري ټول دي کار زما

دا سبب دي چې نوم شوی په هر ځای دې من زما

«سوله» چې د «جګړې» له تباہ کاريو،

ورانيو او خوابديو صحنوله اوريدواوليدوا

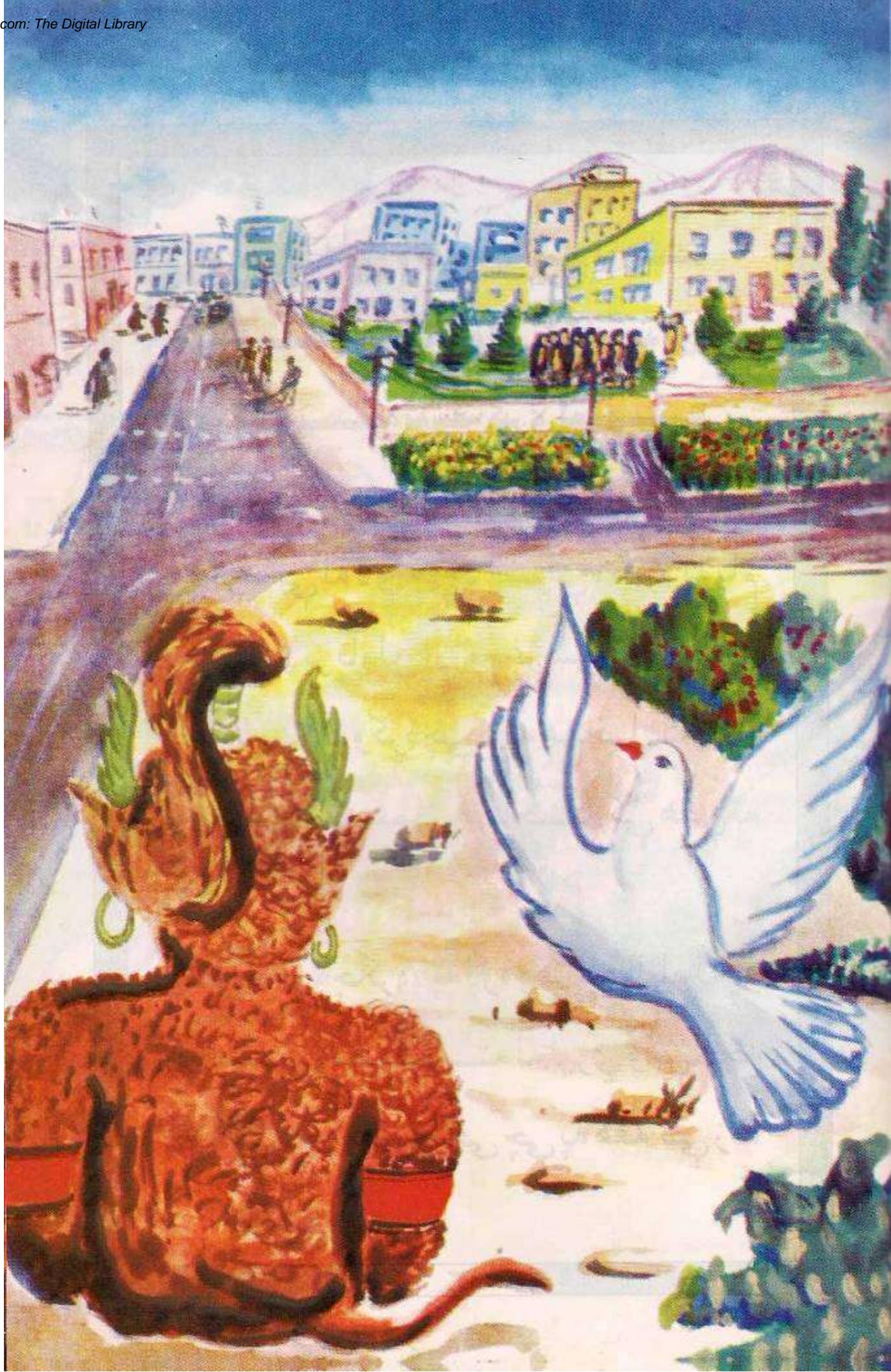
څخه ډيره خفه وه. په خاصه توګه د هغه

ښوونځي له ورانو او يجارو خونوله ليدلوا

څخه چې یو وخت بسکلی مكتب وو. د ژرا او

اوښکو منځ کې «جګړې» ته په خطاب کې

وویل:

ای پیتا کرہ دو مرہ ظالم او جفا

تم بـه خنگه څه ووایی په مخ د خدا(ج)

ذرہ ذرہ بے پونتھے کیری لہ سـتا

په ورخی د مدش ر یعنی ورخ د جزا

«جګړه» بې له دې چې د «سولې» خبرو ته پام

وکړی په ډیر ناولی اوزیز غږ سره له «سولي»

خخه غوبنتنه و کره چی هغه هم خپل کارونه

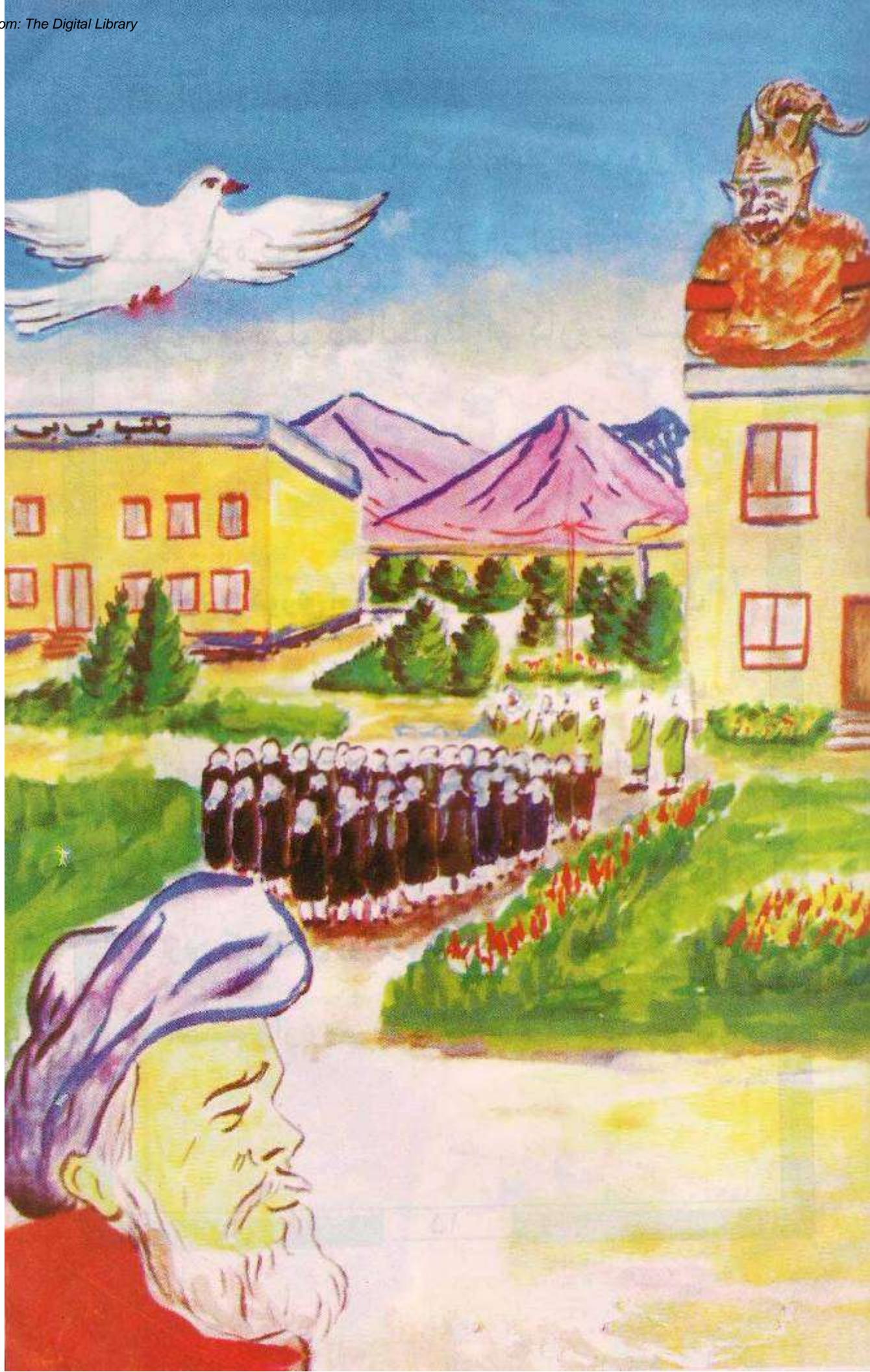
او فعالیتونه د عمل په ساحه کې هغې ته

و بنیٰ

«سوله» او «جگره» په لاره رهی شول او له يو

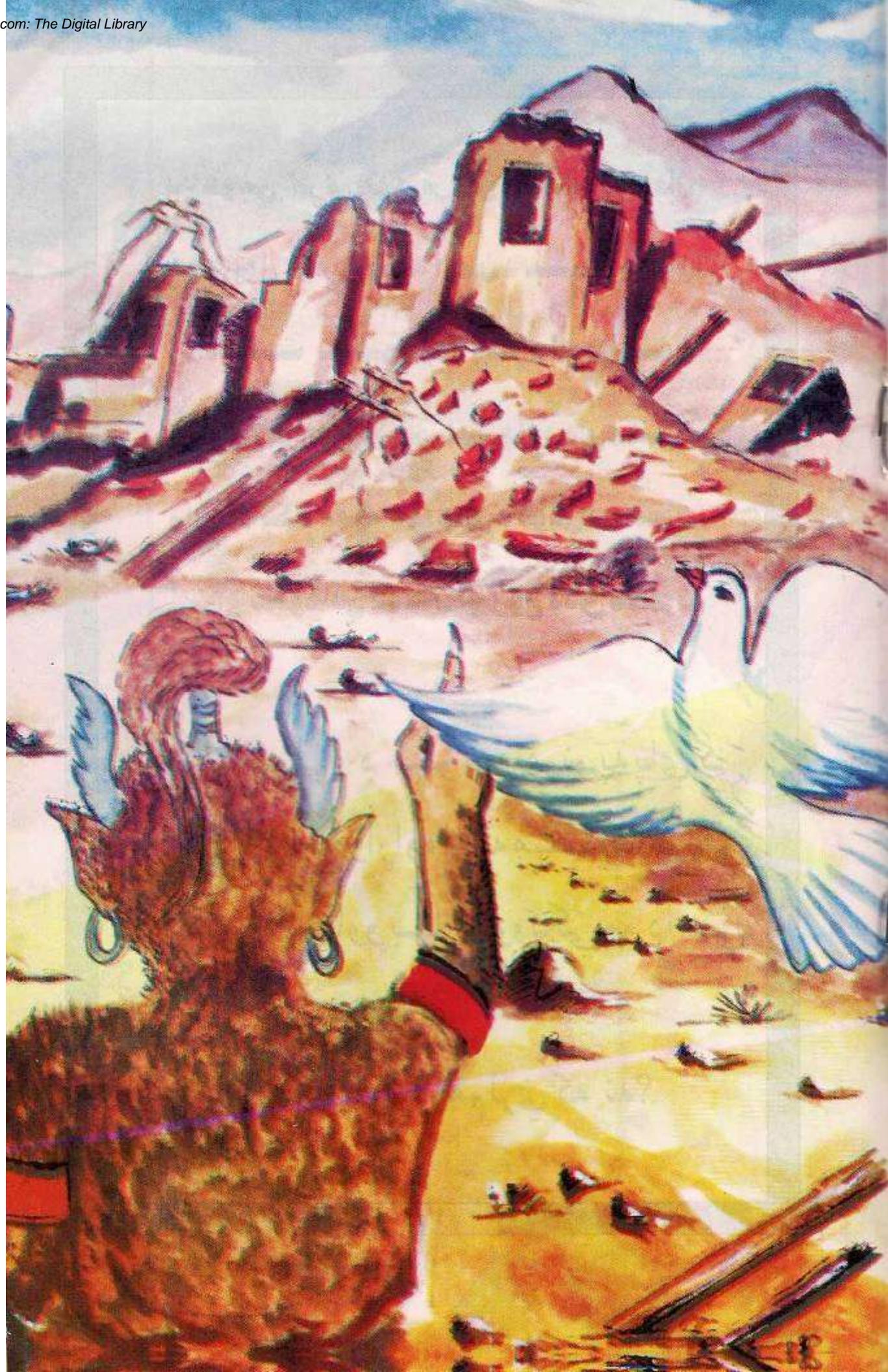
خه مزله وروس ته له ليري واتهن خخه

«جگری» ته يو بنوونخی چې په هغه کې زده

کوونکي په لوست لکيا (بوخت) وواو يو
شمیر زده کوونکو د سولي ترانه ويله وبنود.
سولي د خپلو فعالیتونو او کارونو تشریح
په دې توګه شروع کړه.

دا چې گورې له ہير لري نمایان دي
مکتب ونه ځای د پوهې او فیضان دي
تعمیر ونه یې بنايیس ته او نوراني دي
هره خواکې یې ګلونه رنگارنګ دی
زده کوونکي او بیونکي دی خوشحال
همه واړه دی دوي ليري له ملال

په خوبی کړي منډې تر رې ماش——ومان

دوي تول غواړي ما په اړمان د جسم و جان

زماصفت په هره زده کړه او مضمون

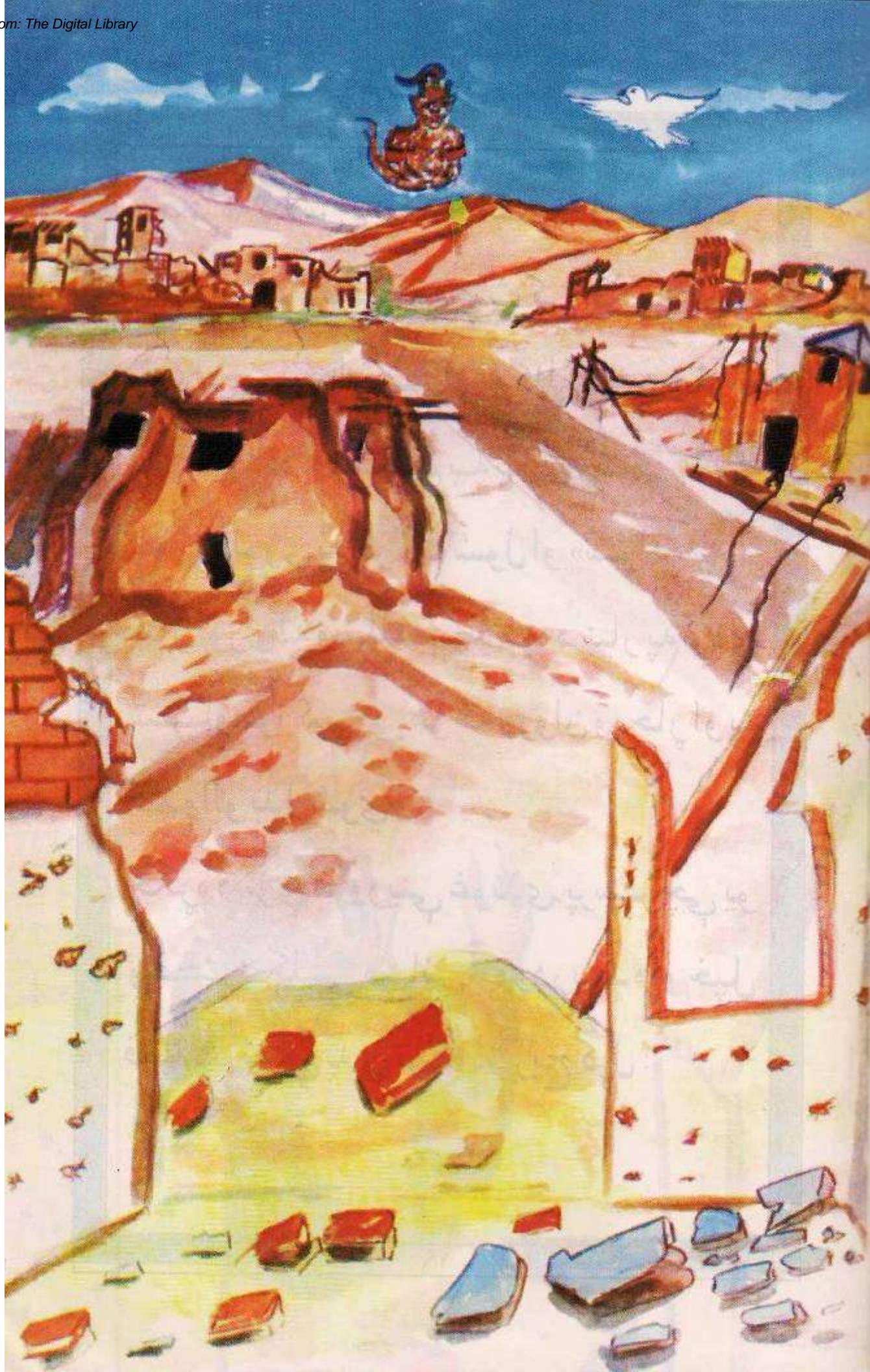
دا چې خير او نیکي یم همه واړه دي ممنون

دا توله بسکلا ده په دي څای د سولې د مضمون

امن او سوکالي ده ځان او روح ددي مضمون

«سولې» د خپلو تعریفونو په پايو کې
«جګري» ته مخ واړاوه او په مسکا کې يې
چې ددي د بریا وو بیان کوونکي وو داسي
پوبنتنه و کړه.

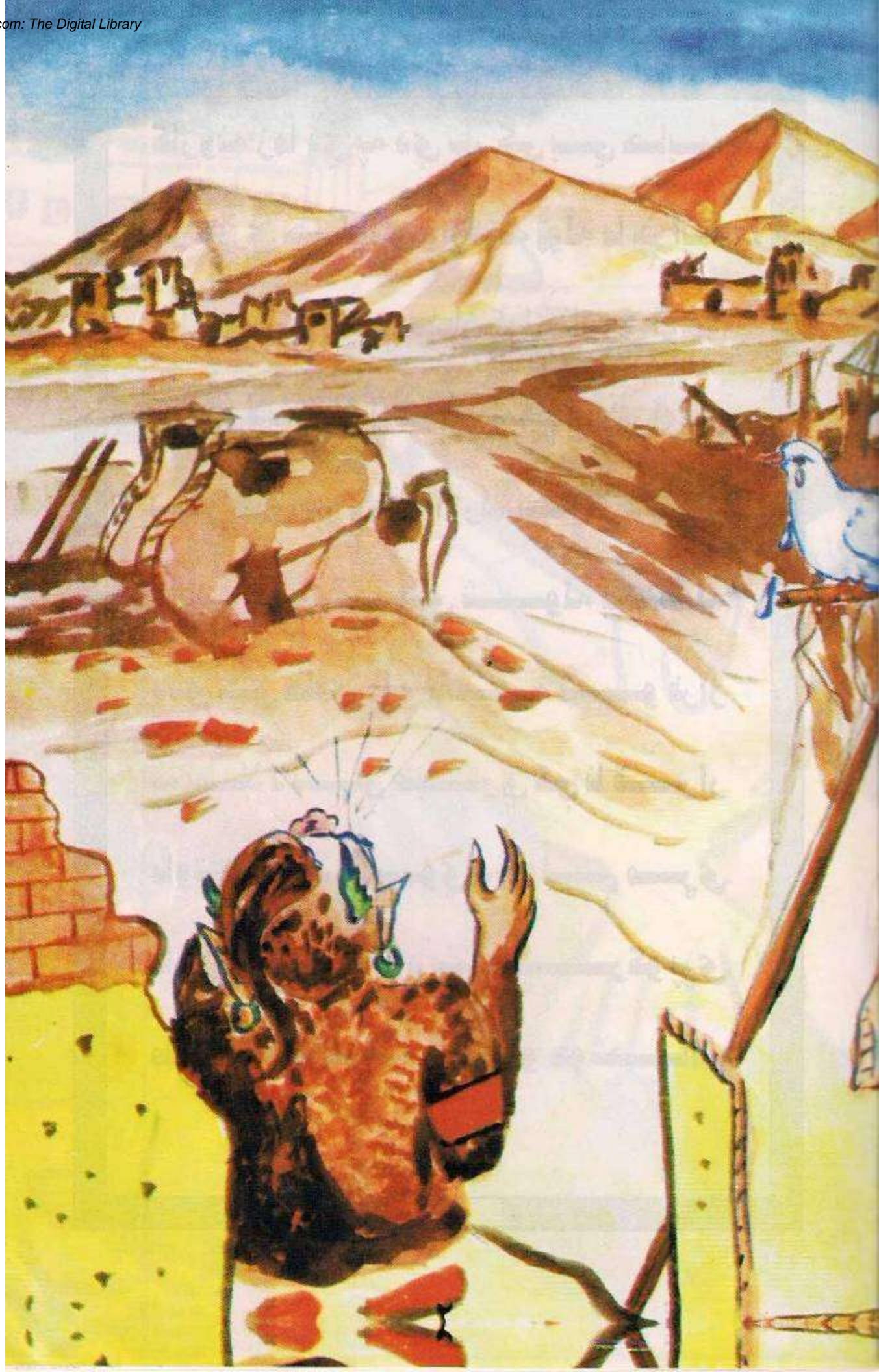
آيا نوري لاسته را ورنې هم لري که نه؟

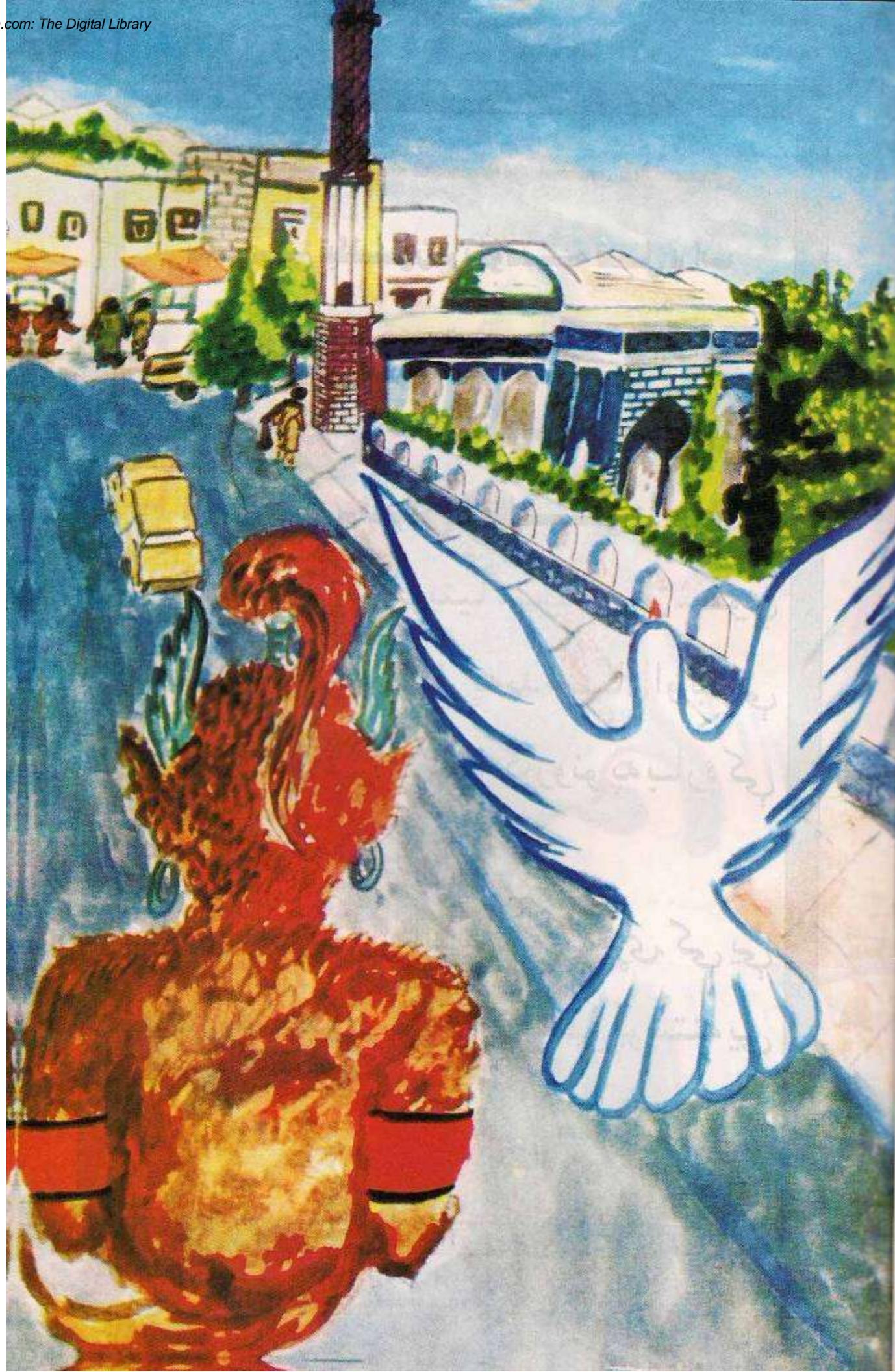
«جگړه» د لاس په واسطه بسارته اشاره کوي.

دا چې د بنوونځي په بحث کې جګړې ماتې
خورلې وه نودا سې يې وګنله چې د بسارت په
باره کې په بحث کې به بری و مومي. نود
بسارت په لوري په حرکت شول او «سوله» يې د
بسارت لوري ته و بلله. بالاخره د بسارت په نړدي
شاوخوا کې چې هرڅه وروان ويچار او په
کنده والو بدل شوي و.

جګړه د یوې خاورینې غونډۍ پرسې چې یو
وخت بسکلې مانۍ وه ودریده او خپل
فعالیتونه يې پدې توګه تشریح کړل:

کارونه زما دی په دې بار کې بې حسابه
هر چیرې چې آبادی وه کړله توله ما خرابه
تول مې په یو شان کړل خاورې لوګي
تول له لاسه ولاړل هر شه شول دورې لوګي
په هر ځای مې چې د اور لمبه کړه به
وداني په بربادی شوله بدله
ددې ځای خنک زماد لاسه شو فرار
په بلا د بې صبرې کې ناقرار
ما وتنستوله د هغوي د خولې مرۍ
ما کړله ماته د هغو د رکو پېږي
ما کړله خاموشمه د بارونو خوشحالۍ

ما کرله خوره په ټلونو بې هوشی
نه مې تیلفون پرینسونه نل د آب
ورمې کړ هغوته په هرمې خواب
ما کرل تخونه د نفرت هر ځای
لوړ مې کړل بېراغ د تقابل هر ځای
«سولي» چې په چوپتیا سره دوران شوي
ښار ننداره کوله د ښار په بدحال او ښکې
توبولې. «جګړي» د هغو کارونو په باره کې
چې کړي يې وو خبره بايلوده.
د آه حسرت او مايوسي په نړۍ کې يې
جګړي ته مخ و ګرځاوو او د اسي پوبنتنه يې
وکړه.

دومره ناولې ولې يې اي جګړې

سر تر پایه دوب گناه کې يې جګړې

«جګړه» بې له دې چې «سولې» ته د زیاتو

خبر و وار و رکړۍ، د سولې خبره يې پري

کړله او له هغې خخه يې و غونبنتل چې په

سولې پوري مربوط بسار جګړې ته وروښي

او خپل فعالیتونه روښانه کړي.

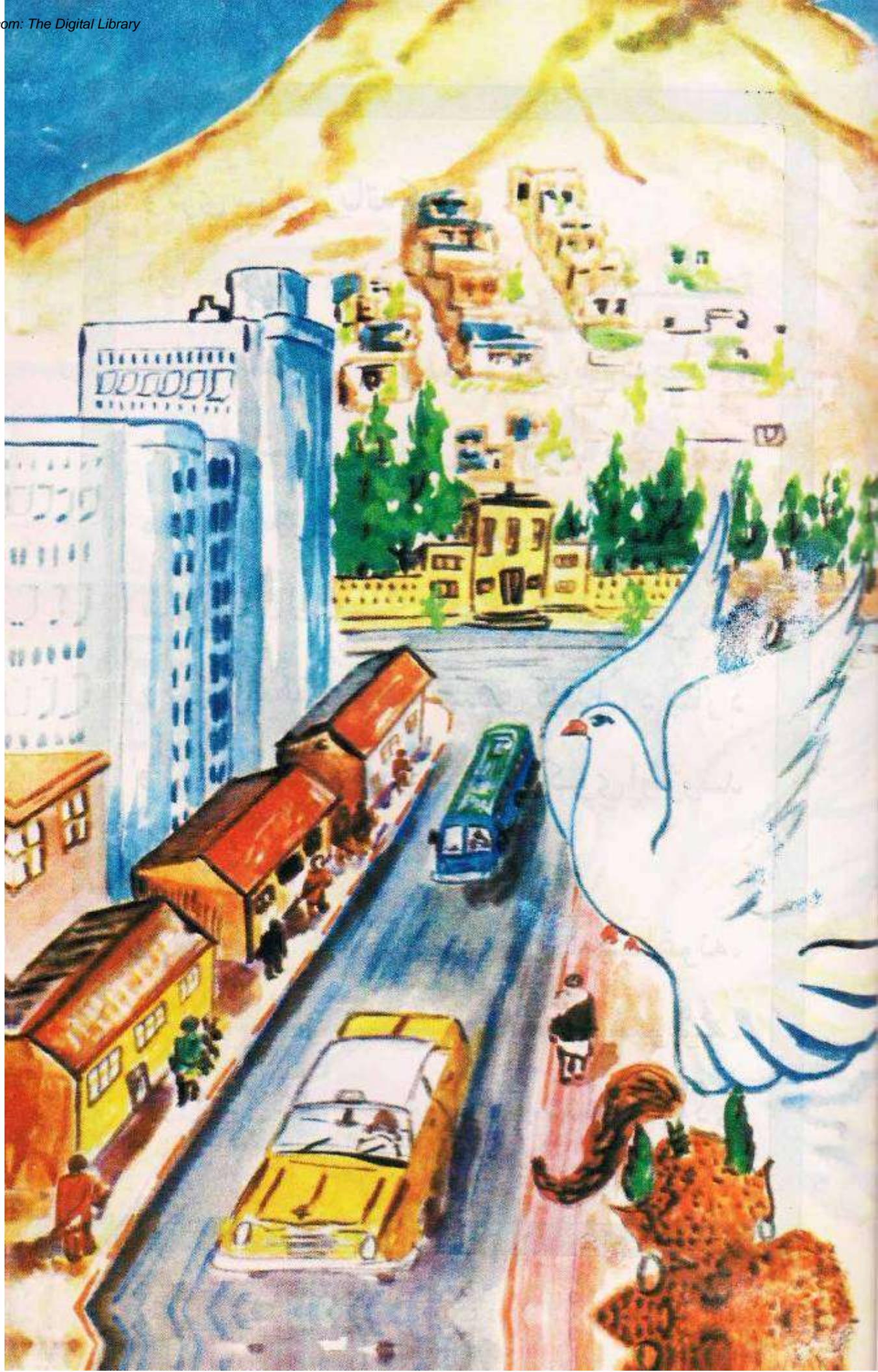
«سوله» هم په خوبنۍ د هغه بنسکلې بسار په

لورې چې لري واتن کې پروت وو. په حرکت

شول تر خود بسار نېږدي ته ورسیدل. سولې

له جګړې خخه غونبتنه و کړه خوبنارتنه

داخل نه شي او له همدي ځایه د هغه ننداره

وکړي سولې زیاته کړه :

ای «جګړې» زه له دې بنکلې او بنایسته

بنارس ره چې تول وګړي یې په صفا او

صمیمیت کې یو له بل سره ژوند کوي، ډیره

مینه لرم. لطفاً له همدي ځایه د هغه بنکلې

مانۍ او پاک سړکونه وګوره. ځکه چې د تا

«جګړې» هغه ځای ته نېږدي کيدل، د بنار د

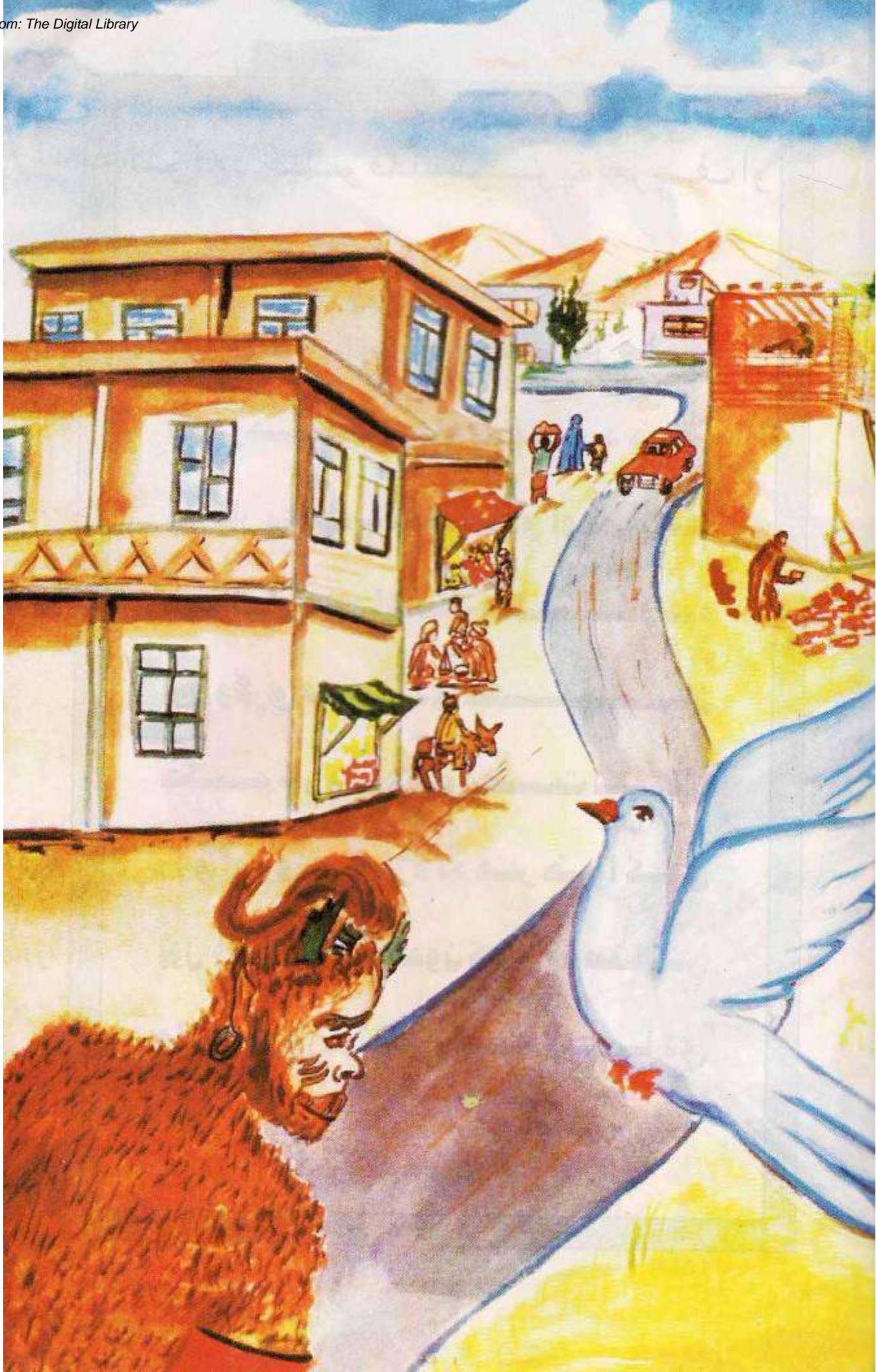
وګرو تر منځ ویره رامنځ ته کوي او ژوند

اخلال کېږي.

زه له همدي ځایه تول شیان لکه با غونه،

مانۍ، بنکلې سړکونه، روغتونونه،

ښوونځی تاته بنیم. وروسته سولې په دې

توګه د خپلو فعالیتونو په تعريف او
توصيف شروع وکړه:

دا چې ته گوري دا بکاری بسار صفا

دلته رحم او نعمت دي د خدا(ج)

زما کار دی آبادی او عمران دده

عزت او آرامي د انسان دده

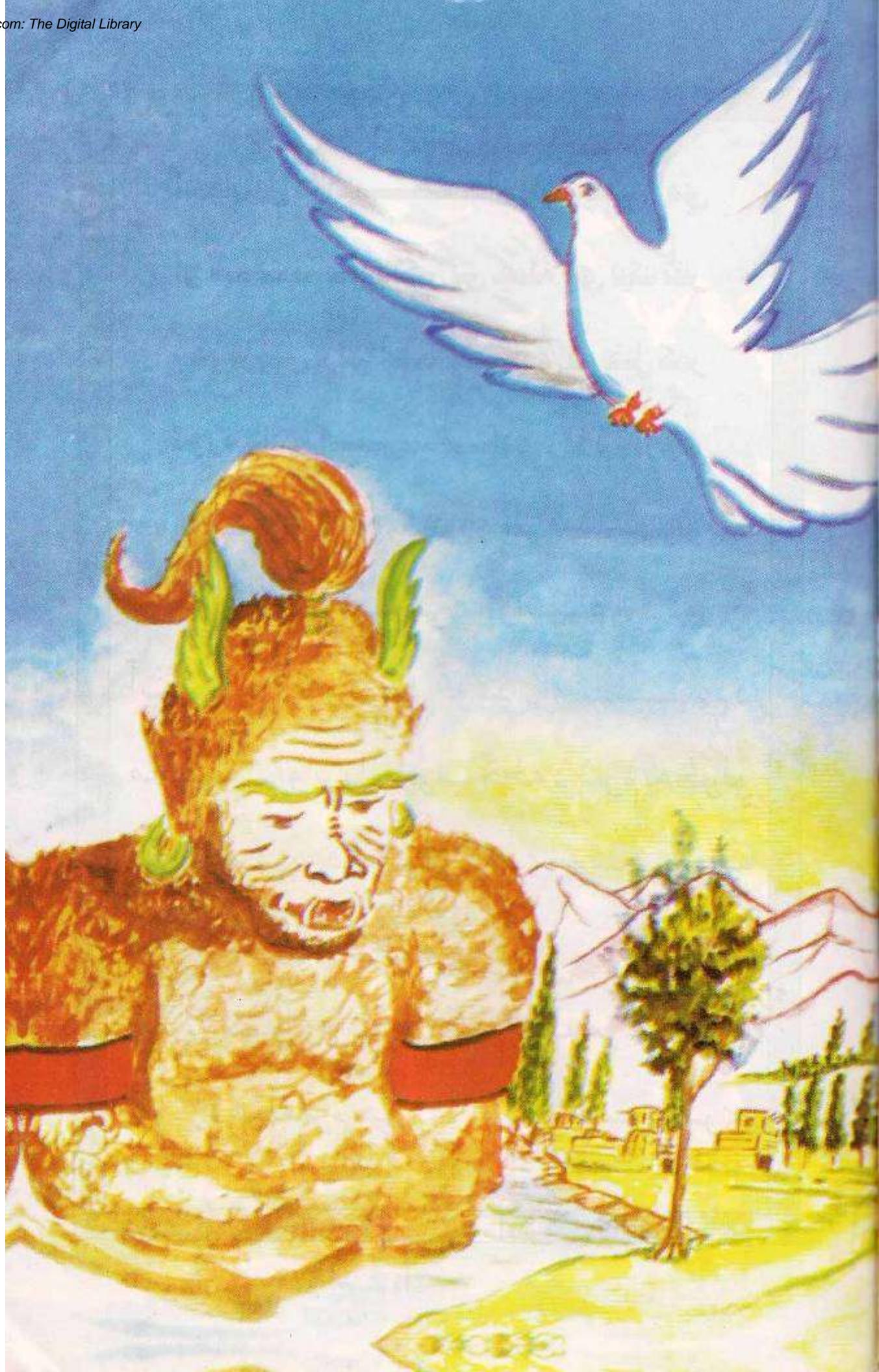
تول وکړي ددې بسار دي نیکان

حکمه بسار د دوي دي جنت نسبان

رزق او روزي ډیره ده هر خواکي

تول وکړي یې ژوندون کړي په صفاکي

واتونه او پارکونه یې زیست دی

آدمیان یې هر سهار ما بسام په دعا دي

او سیدونکي یې جمله دي نیک نظر

سخو نروي یې تړلی آبادي. ته خپل کمر

گوره دادي آبادي زما د کارونو

آينه کې یې ته گوره نتیجه د زمانه متونو

«جګړه» چې د سولې په واسطه د دومره

آباديو، د وګرو د خوبنۍ او سولې د

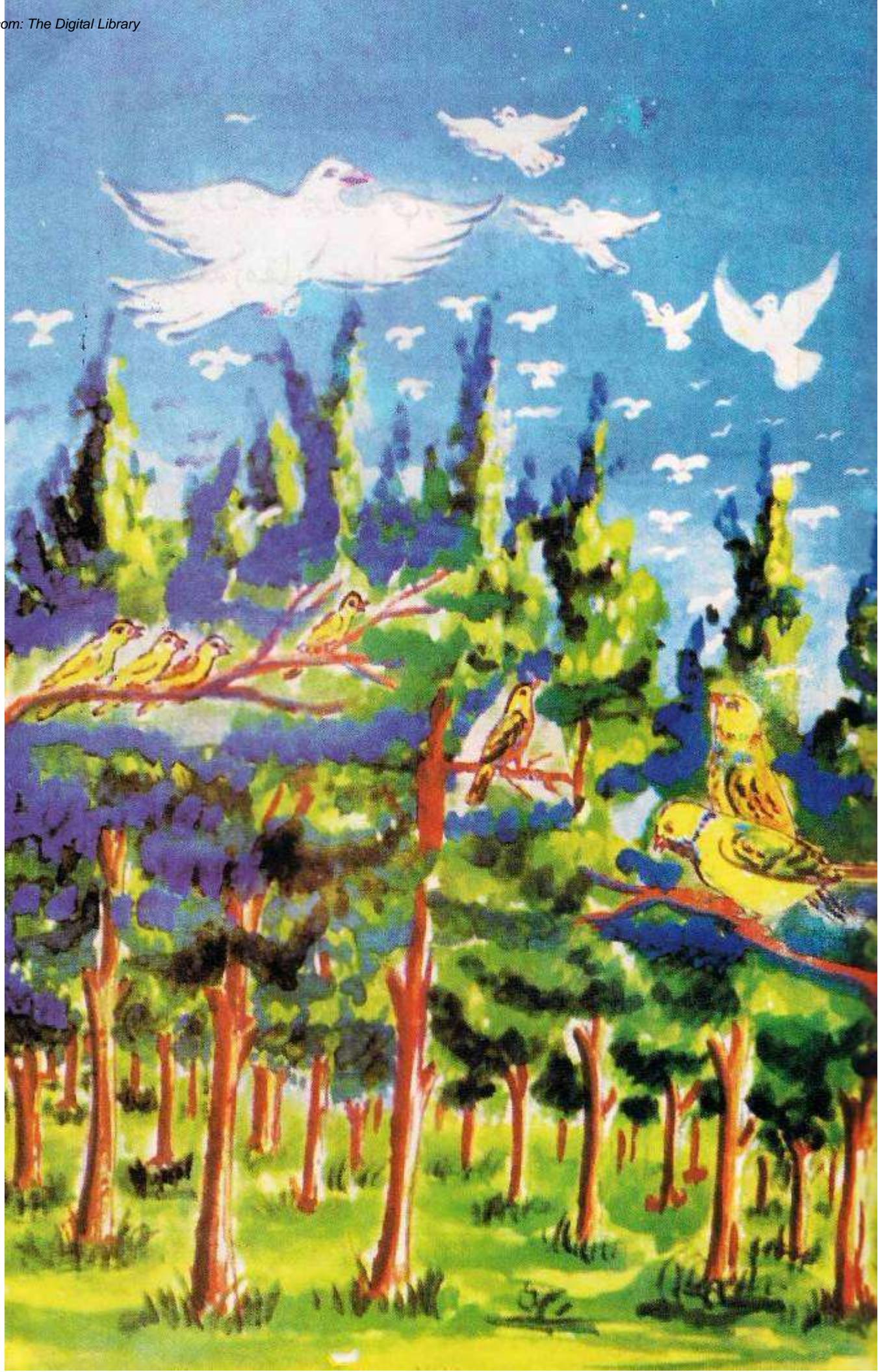
محبوبیت او بریالیتوب څخه د شرم په خولو

کې ډو به وه. د سولې له دې پونتنې څخه

حیرانه شوه چې ویل یې:

او سربنتیا ووا یه چې کوم یو له مونږه ناکام

شو. زه هیله لرم چې زما او ستا ترسره شوي

کارونه په پوره بې پرې (بې طرفی) يو په يو
پرتله (مقایسه) او قضاوت و کړي.

په دې حال کې مخکې له دې چې «جګړه»
څه ووايې د التونکو غږ چې ددوی د پاسه
دونو په بناخونو کې په ليکه ناست وو، تر
غوره و شو چې په ګله سره يې په دير خوره غږ
دا ترانه زمزمه کوله:

مود واره هرځان خوبنځوان

واره واي و په صدق او ايمان

اى جګړي ته ناکام يې په جهان

له ستا خخه دې هر یو پريشان

دادی زه ود تول و پیغام

دادی زه ود تول و پیغام

ود واره مرغ سان خوبیخ وان

په شنادکوی خبتن غزل خوان

ای ولی ب ریالی بی په هر آن

له تانه دی تول واره بادمان

دادی زه ود تول و پیغام

دادی زه ود تول و پیغام

پای

6

Sola Aw Jagra

(Peace and War)

Published by : Sanayee Development Organization (SDO)

Editor - in - Chief : Raz Muhammad Dalili

Author : Ahmad Fareed Arfi

Pushto Translation : Amanullah "Ludin"

Artist : Sultan Hamid Fanoos

Composed By : Saifullah Zamani

1st Edition : 1000 copies, Financed by (NCA), Sep 1999

2nd: Enditon : 5000 copies, Financed by US-BPRM through IRC-UGP, Dec 2000

3rd Edition : 2000 copies, Financed by TroCAIRE and AusAid, Oct 2001

4th Edition : 1000 copies, Financed by SDF, February 2003

5th Edition : 1000 copies, Financed by SDF, August 2003

6th Edition : 2000 copies, Financed by SDF, Nov 2003

7th Edition : 1000 copies, Financed by SDF, Apr 2005

8th Edition :

Publishing date : Feb 2007

Number of copies : 1500 copies

Financed by : Sanayee Development Organization (SDO)

Kabul address : Sanayee Development Organization (SDO)

Charrahi Ansarri, street # 5th

Near (Muhammad Alam Faiz Zad) high school

Kabul telephone : 0093-(20) 2201693

Post Box : 181 Kabul Afghanistan

Email : sdfkabul@ceretechs.com

Websites : www.sanayee.org

Www.nawidefarda.com

Peshawar Address : Behind Orakzai Plaza and total CNG, university Road Shaheen
Town, Peshawar Pakistan

Telephone : 0092-91-5842155 - 91582165

Fax : +92+1-5845139

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library